

розмаїття. На цій основі запропонована нова модель полікультурної освіти, центром якої є життєдайна парадигма особистості, що виступає перепонуою як для “культурного націоналізму”, що абсолютизує відмінності, так і для “культурного імперіалізму”, що їх не помічає.

Розкрито філософське розуміння толерантності в аксіологічному дискурсі. Доведено, що толерантність виступає життєдайним уроком “освіти для миру”, яка виконує важливу людинотворчу і гуманітарну місію, допомагаючи зрозуміти світ і самого себе, вивести молоду людину на якісно новий рівень життя, забезпечити комфортність її існування в соціумі, допомогти ефективно реалізувати свій потенціал.

ПРОФІЛЬНА ШКОЛА ЯК ФЕНОМЕН РОЗВИТКУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (КІН. 90-х — ПОЧ. 2000-х РР. ХХ ст.)

А. А. Загородня, канд. пед. наук, доц.

У процесі наукового пошуку *встановлено*, що однією із ключових тенденцій оновлення змісту середньої освіти у період з кінця 90-х рр. було впровадження профільного навчання у старших класах середньої школи, що дало можливість за рахунок зміни у структурі, змісті й організації освітнього процесу враховувати інтереси та здібності учнів, створювати умови для їхньої освіти відповідно до професійних інтересів та життєвих планів. Становлення, розвиток і розв’язання цієї проблеми відбувалось поступово: від простих вимог враховувати індивідуальні можливості кожного учня до виділення їх у відповідний дидактичний принцип.

Визначено, що становлення та розвиток профільної школи у 90-роках ХХ століття здійснювалось поетапно, а саме: кінець 90-х років – розвиток закладів освіти нового типу, становлення профільного навчання в загальноосвітній школі; 1999 р. – законодавче введення профільного навчання в старшій школі незалежної України, формуванням нормативно-правової бази, створенням шкіл нового типу та запровадженням у них профільної диференціації; 1996 р. – формування змісту освіти загальноосвітньої школи, формування державного стандарту загальної середньої освіти, визначення інваріантної та варіативної складової змісту навчання.

З’ясовано, що профільне навчання – це вид диференційованого навчання, який передбачає врахування освітніх потреб, нахилів та здібностей учнів і створення умов для навчання старшокласників відповідно до їхнього професійного самовизначення,

що забезпечується за рахунок змін у цілях, змісті та структурі організації навчання.

Виявлено, що науковці розглядали перехід до профільного навчання як форму радикальної диференціації навчання з різних позицій: з психолого-педагогічних – створення оптимальних умов для виявлення задатків, здібностей, розвитку інтересів кожного учня; із соціальних – найбільш повне розкриття можливостей кожного як члена суспільства; з методичних – створення нової дидактичної системи мотивації та організації індивідуалізованого навчання.

ЗАПОЧАТКУВАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ В 90-х РОКАХ ХХ ст.

Т. І. Куліш, канд. пед. наук, с. н. с.

З прийняттям у першому десятилітті незалежності України Закону України “Про освіту” (1991 р.), Державної національної програми “Освіта” (“Україна ХХІ століття”) (1993 р.), Закону України “Про загальну середню освіту” (1999 р.) закладено законодавчу базу стандартизації освіти. Основним елементом стандартизації визначено Державний стандарт освіти. У ході дослідження *обґрунтовано* думку про те, що розроблення Державних стандартів початкової освіти, є важливим інструментом оновлення змісту освіти та приведення його у відповідність із потребами особи і суспільства, адже зі зміною суспільства змінюється соціальне замовлення на освіту.

Встановлено, що основними принципами реформування змісту початкової освіти в 90-х ХХ століття стали гуманізація, диференціація та інтеграція. Їх реалізація мала на меті формування творчої особистості як умови і результату повноцінного процесу навчання. Отже, розроблення нового змісту освіти для початкової школи, тобто розроблення Державного стандарту початкової освіти стало одним із пріоритетних завдань для її реформування у досліджуваний період. По-перше, Державний стандарт освіти повинен був зберегти єдність освітнього простору України та відповідність загальноєвропейському освітньому простору, а по-друге, мав би забезпечити контроль за якістю освіти, тобто зробити по-сильним зміст освіти для молодших школярів, унормувати навчальне навантаження учнів і вчителів.

Доведено, що перший Державний стандарт початкової загальної освіти був затверджений постановою Кабінету Міністрів України